

På jordmorbesøk i palestinske blikkskur

Barna i Um el Nasser går uten sko – i desember, det er kaldt. «Bokra fil Ayade» – «i morgen på klinikken,» sier jordmor Sirin hver gang vi passerer et skoløst barn. Vi er på hjemmebesøk hos gravide kvinner. Det regner, og vi vasser i gjørme på veiene. Noen av husene er i betong og rommer mange familier i flere etasjer. Mellom husene står det blikkskur. En umiskjennelig lukt av avføring ligger over hele landsbyen.

Um el Nasser ligger i den nordlige delen av Gazastripen (ramme 1). Nord for landsbyen ligger de israelske bosettingene i en stripe.

I sør ligger et kloakkreservoar, hvor alt kloakkvannet fra Gaza City renner ut. Området ble gjort om til en landsby i 1997 av de palestinske selvstyremyndighetene (Palestinian National Authority; PNA).

Hensikten var å skape en buffersone mot de israelske bosettingene, som stadig vokste. Å utnytte dette arealet syntes å være den eneste måten å stoppe fremveksten av bosettinger på, og menneskene, de fleste beduiner, ble tvangsflyttet fra landsbyer og flyktningleirer til utsatte Um el Nasser.

«Mange kvinner her i landsbyen føder hjemme,» sier Sirin. «Hvis barnet kommer mitt på natten, kan det være farlig å gå ut, for

settleme fra de israelske bosettingene kan skyte. Da er det bedre å holde seg hjemme.

Vi underviser i fødselshjelp og forteller familiemedlemmene hva de skal gjøre,» sier hun og peker over mot noen sandbanker ved enden av veien.

Der ser man utkikkstårnet og gjerdet som omgir bosettingen, som ikke er mer enn 100 meter unna. «Det er bare en uke siden en mann ble drept av skudd fra bosettingen. Han var på vei til moskeen for å be. Du kan se bilde av ham, det henger i klinikken,» forteller Sirin.

Foran et blikkskur sitter en liten, snottete gutt i sanden. «Er moren din hjemme,» spør Sirin. Moren, Sultana, kommer frem fra skuret. Hun hilser, smiler og ønsker oss velkommen inn.

Det finnes ikke noe gulv, så vi sitter på madrasser i sanden. Sultana er ikke gravid. Det er til gjengjeld ektemannens kone nr. 2, som også kommer. Til sammen har familien 14 barn. Ungene kikker på oss med store, nysgjerrige øyne. Sirin stiller de vanlige spørsmålene: «Når hadde du din siste menstruasjon? Hvordan har graviditeten forløpt?» Hun måler blodtrykket. Sirin kjenner familien godt, og det er en god stemning. Sultana kommer trekkende med sin yngste sønn, som er knapt ett år. Det hviner når han puster. Vi sier de skal dra til klinikken. Der kan han få behandling med Ventolin og aerosol.

Astma og øvre luftveisinfeksjoner er svært vanlig her, forteller Mohammed, som er lege ved byens klinikk. Det samme er diaré og vannbårne infeksjonssykdommer. Mohammed mener det har med dårlig vannkvalitet og forurensning å gjøre.

Men også med generelt dårlige boforhold. Folk er fattige. De fleste er avhengige av nødhjelp fra PNA eller matvarehjelp fra United Nations Refugees Relief and Work Agency (UNRWA). Kloakkreservoaret utenfor klinikken holder på å renne over.

Det er lagt planer om et nytt kloakkrenseanlegg i et ubefolket område, men byggingen er blokkert av Israel. Ingeniører og arbeidere på befaling i området er blitt beskutt.

Jordmor Sirin har flere hus hun skal besøke før arbeidsdagen er over. I et av husene blir vi tatt imot av en matrone av en bestemor. Hun snakker i vei om sin store familie.

Hennes datter har nettopp fått tvillinger. De er 15 dager gamle. Den ene er tett i nesen, han får jeg lov til å lytte på med mitt stetoskop, den andre vil moren ha meg til å avgjøre om har gulfarget hud eller ikke. Sirin rekker også å bli spådd

Bestemor kikker henne i hånden og ryster gruten i kaffekoppen: Hun ser en lang og lovende vei og en stor, sterk og vakker mann i Sirins fremtid.

Fremtiden for Um el Nassers beboere ser unektelig mer dystert ut: en tikkende miljøbombe, vold fra bosettingene, et uansvarlig palestinsk selvstyre og en utilregnelig okkupasjonsmakt. Veien frem til bedre tider er kronglete.

Hilde Hylland Uhlving
hilde@jones.dk

Hilde Hylland Uhlving studerer medisin i Danmark og er utsendt av den danske hjelpeorganisasjonen Folkekirkens Nødhjelp til de okkuperte palestinske områdene.

Ramme 1

- Gaza er en stripe land på ca. 360 km², som ligger til Middelhavet. Her bor det om lag 1,2 millioner palestinere, de fleste i flyktningleirer, og om lag 7 000 israelske bosettere, som kontrollerer omkring 30 % av jorden. De eneste, utenom bosetterne, som kommer ut og inn av Gaza, er folk fra FN og internasjonale bistandsorganisasjoner, samt et varierende antall palestinere som arbeider for den israelske industri rett utenfor Gaza
- Til sammen er det omkring 400 000 israelske bosettere i de palestinske områdene. Omkring 120 israelske sjekkpunkter deler Vestbredden i nærmere 300 deler og Gazastripen i tre. Dette hindrer befolkningens tilgjengelighet til helsevesenet. Det er flere eksempler på at fødende kvinner har mistet livet ved disse sjekkpunktene, fordi de har blitt nektet gjennomgang av israelske soldater.